

İSLÂM'IN SAVUNULMASI VE BASIN*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Türkiye'nin en sevilen, en beğenilen, en halka yakın, ödül alan, mükâfat kazanan radyosunun dinleyicileri!.. El-hamdü lillâh böyle gelişmelerden mutluyuz. Size Mekke-i Mükerreme'mizden hitab ediyorum.

a. Hac Günleri

Hac günlerinin telâş, kalabalıklığı, heyecanı buralarda doruğa doğru yükseliyor. Türkiye'den çok hacı kardeşlerimiz var, sanki Mekke-i Mükerreme'yi Türkiye gibi görüyor gözlerim... Sağımız solumuz, önümüz arkamız hacı kardeşlerle dolu... Bir kısmı Ramazanda gelmişler ve haccı yapıp dönmek üzere buralarda üç aydan beri kalıyorlarmış. Nice sevaplar kazanmışlardır, Allah mübarek eylesin...

Havalar bazan bulutlu oluyor, hattâ yağmur yağdığı oldu. Tatlı bir sıcaklık var... Sıcaklık ısırmıyor, bunaltmıyor insanı... Güneşte namaz kıldığımız oldu bazan, ama yine de güneş o kadar yıldırıcı değil. Güzel bir iklim, havalar çok güzel...

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Harem-i Şerif'in, biliyorsunuz geçtiğimiz senelerde büyük bir ilâvesi oldu. Çok büyük miktarda kısım ilâve edildi, onların alt katları var... Harem-i Şerif'in etrafına, Mescid-i Haram'ın dış duvarlarının dışına mermer döşendi, çok geniş alanlar açıldı. Her taraf doluyor. Karşıda oteller var, çarşılar var. O otellerin içine kadar, çarşıların içine kadar cemaat uzuyor. Bizim Ankara'da, İstanbul'da cuma günlerinde camilerin dolup da, cemaatin sokaklarda namaz kıldığı gibi, meydanlar sokaklar, çarşılar, çarşının içi doluyor. Oteldeki ziyaretçiler, otelin müşterileri, neredeyse otelin odasında namaz kılacak gibi bir büyük izdiham...

Harem-i Şerif'in bir toprak altı kısmı var, orası doluyor. Bir zemin kısmı var, tıklım tıklım dolu... Bir üst katı var, orası dolu... Bir de en üst kısmı var... Tabii en üst kısmını gündüzleri açmıyorlar sıcak olduğu için... Yürüyen merdivenlerle harıl harıl kalabalıklar iniyor, çıkıyor. Bir güzel telâş, bir mübarek yer; çok muhteşem bir ibadet bu hac ibadeti...

Biliyorsunuz kamerî ayların en sonuncusu olan Zilhicce ayında, belli bir zamanda oluyor hac... Zilhicce'nin dokuzunda Arafat'a çıkılıyor, Zilhicce'nin onu da Kurban Bayramı oluyor. Zilhicce ayı bitti mi, artık kamerî sene doluyor, ondan sonra yeni yıl geliyor. Yeni yıl da Muharrem ayında başlıyor.

Şimdi Zilhicce ayındayız, Zilhicce'nin altısındaız. Türkiye ile takvim aynı gidiyor.

Bizim milâdî takvime göre cuma günü 3 Nisan oluyor, kamerî takvime göre de Zilhicce'nin altısı oluyor. Bayramı beraber yapacaktığımız gibi gidiyor şimdilik... Allah hayırlısını ihsân eylesin...

Bizim hacılarımızı buralılar seviyorlar. Buranın idaresi de itimad ediyor, tedirgin değil... Başka milletlerin hacılarına yapılan muamelelerden çok daha sıcak muamele yaptıkları söyleniyor. Bizim hacı babalar, hacı teyzeler de sevimli insanlar. Güzel davranışlarıyla, sevimli, sokulgan, samîmî halleriyle dikkati çekiyorlar. Zâten kıyafetlerinden, kırmızı ay-yıldızlı işaretlerinden belli oluyor. İşte böylece hacca doğru, hac yapma vazifesine doğru hazırlanıyoruz.

Bu Zilhicce'nin bayrama kadar olan ilk on günü, senenin en mübarek günlerindedir. Peygamber SAS Efendimiz hadis-i şerifinde buyuruyor ki:

“—Hiç bir zamanda yapılan ibadetler, hayırlar, sadakalar, namazlar, zikirler, hatimler, oruçlar bugünlerde yapıldığı kadar sevimli değildir Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne... Bu günlerde yapılan ibadetler, her zamandan daha fazla sevimlidir.” diye bildiriyor Peygamber Efendimiz bu günlerin kıymetini...

Bu günlerin gecesi gündüzü kıymetli, ibadetle, hayırla geçirmeye çalışmak lâzım, fırsat bilmek lâzım! Oruç tutmak lâzım, nâfileten, sevap kazanmak için... Özellikle Türkiye'deki, Almanya'daki, Orta Asya'daki benim bu konuşmamı dinleyen kardeşlerime hatırlatmak vazifem:

Arafe gününde, yâni bayramdan bir gün önce oruç tutmak çok sevap... O kadar çok sevap ki, geçen yılki Arafe gününden bu güne kadar geçmiş bir senelik günahları Allah'ın affedeceğini, Peygamber Efendimiz müjdeliyor. Bir de önümüzdeki bir senenin günahlarını affedeceğini bildiriyor:¹

مَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ سِنَتَيْنِ

سَنَةً أَمَامَهُ وَسَنَةً خَلْفَهُ

(د. طب. عن قتادة؛ عبد بن حميد، ك. عن أبي سعيد)

RE. 426/1 (*Men sàme yevme arafate gafera'llàhe lehû seneteyn.*) “Arafe gününde bir kimse oruç tutarsa, Allah onun iki senelik günahını affeder: (*Seneten emâmehû*) Bir geçmiş senenin günahlarını affeder, (*ve seneten halfehû*) bir de gelecek senenin günahlarını affeder.”

¹ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.551, no:1731; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.4, no:6; Katâde ibn-i Nu'man RA'dan.

Abd ibn-i Humejd, c.I, s.299, no:967; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, I, s.230; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Hacer, *el-Emâlî*, c.I, s.141; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.179, no:5923; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.460, no:7548; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.112, no:105; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.170, no:464; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.II, s.38, no:847; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.300, no:8259; Ebû Katâde RA'dan.

Mecmau'z-Zevâid, c.III, s.436, no:5142; *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.115, no:12086;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XX, s.467, no:22634.

İnsanın gelecek seneki günahlarının affolunması ne demek?.. Bir sene daha yaşayacağı anlaşılıyor. Demek ki, öyle bir müjde de var. Doğrudan doğruya, “Allah onun ömrünü bir sene daha uzatır.” demiyor Peygamber Efendimiz amma, gelecek senesinin de günahları olursa, onları da affeder deyince; anlaşılıyor ki Allah- u Teâlâ Hazretleri ömrüne bereket verecek, böylece bir sene daha yaşayacak gibi bir mânâ da seziliyor.

Onun için kardeşlerime, mümkünse Arafe gününde oruç tutmalarını; ama bu arada da Arafe’ye kadarki günlerde de oruç tutarak, sadaka vererek, ziyafet çekerek, zikir yaparak, Kur’an okuyarak, her türlü hayrı ve ibadeti yaparak, bu ayın bu güzel günlerinin sevaplı geçmesine kardeşlerimizin gayretli olmasını ihtar ediyorum, hatırlatıyorum. Çok kıymetli günlerde bulunuyoruz. Allah-u Teâlâ Hazretleri hayırlarınızı, ibadetlerinizi, taatlerinizi ahsen ve etem olarak makbul eylesin...

b. Cebrâil’in Yardım Etmesi

Peygamber SAS Efendimiz İmam Buhârî’nin, Müslim’in ve daha başka kaynakların rivayet ettiğine göre, bugünkü konuşmamın ilk hadisinde şöyle buyuruyor:²

² Buhârî, *Sahîh*, c.IV, s.1512, no:3897; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.298, no:18665; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.II, s.49, no:1209; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.273, no:26020; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.V, s.80, no:8295; Hatîb-i Bağdâdî, *Tarih-i Bağdad*, c.XIV, s.31, no:7371; Taberî, *Tehzîbü’l-Âsâr*, c.II, s.410, no:527; Berâ ibn-i Âzib RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XI, s.1023, no:33250; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.X, s.224, no:9478.

أُهْجُ الْمُشْرِكِينَ فَإِنَّ رُوحَ الْقُدُسِ

مَعَكَ قَالَهُ لِحَسَّانَ

(ط. حم. خ. م. ن. ع. عن البراء)

RE. 154/2 (*Ühcü'l-müşrikîne feinne ruha'l-kudüsi meake, kàlehû li-hassân.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl...*

Peygamber Efendimiz Hassân ibn-i Sâbit isimli şair sahabiye buyurmuş ki:

(*Ühcü'l-müşrikîn*) “Müşriklerin İslâm aleyhindeki yalan dolan, iftira dolu hicviyelerine, kötü şiirlerine, kötölemelerine, karalamalarına, taşlamalarına sen karşılık ver, onları cevaplandır! Müşrikleri hicveyle!.. (*Feinne rûha'l-kudüsi meake*) Çünkü, Rûhü'l-Kudüs senin yanında, seni destekleyecek. Sen bu işe kalkış, şiirini yazmağa giriş; Rûhü'l-Kudüs seni destekleyecek!” diyor Peygamber Efendimiz.

Rûhü'l-Kudüs, Cebrâil AS'ın sıfatıdır, lakâbıdır. Yâni Cebrâil AS Peygamber SAS Efendimiz'in hitab ettiği bu şair sahabisini destekleyecek, cevapları güzel versin diye...

Biliyorsunuz Peygamber SAS'in en büyük özelliklerinden birisi fesâhati, belâgati, edebiyattaki mükemmel konuşması, özlü konuşması, güzel konuşması, doğru konuşması idi. Peygamber Efendimiz, (*efsahü'l-arabi ve'l-acem*) Arapların ve Arap olmayan diğer insanların hepsinin fesâhatte en önde geleniydi. Özel bir meziyeti vardı. Araplar arasında da onun konuşmasının güzelliğine muasırı olan insanlar, sahabe-i kiram şaşarlardı:

“—Yâ Rasûlallah, sen öyle kelimeler kullanıyorsun ki, biz onları duymamışız, bilmiyoruz!”derlerdi.

Yâni Peygamber Efendimiz’in kelime hazinesi çok zengindi. Herkesin bilmediği çeşitli mânâları, kelimeleri biliyordu. Çok güzel konuşurdu. Bazen hadis-i şerifinin içinde bir kelime geçince; “—Yâ Rasûlallah, bu kelimenin mânâsı nedir, biz bunun mânâsını bilmiyoruz?” diye sahabe-i kiram kendisine sorarlardı.

Çünkü Peygamber Efendimiz, çocukluğunda Benî Sa’d yurduna götürülmüştü, yaylalarda sıhhat kazansın, taze sütleri içsin diye... Ama bir taraftan da Arap dilinin bozulmamış, şehirde yıpranmamış, tam, fasih konuşmasını da orada en güzel şekilde öğrenmiş oluyordu. Çünkü oraların dili en korunmuş olarak kalırdı.

Bizim memleket Çanakkale... Çanakkale’nin ormanlık kısımlarında Yörükler vardır. Benim babam, “Onlar çok güzel konuşur.” derdi. “Biz konuşurken biraz harfleri yutarak, bozarak telaffuz ederiz. Onlar tane tane çok güzel konuşurlar.” derdi. Bozulmamış oluyor. Yabancı tesirlere kapalı olduğu için, aynen korunmuş oluyor.

Peygamber Efendimiz’e Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur’an-ı Kerim’i indirdi, tebliğ eyledi. Kur’an-ı Kerim’i açıklamak için de hadis-i şerifleri ilham eyledi. Peygamber Efendimiz hayatıyla, sözleriyle, davranışlarıyla, her türlü vasıta ile Kur’an-ı Kerim’i insanlara, müslümanlara güzelce öğretti.

Tabii müşrikler Peygamber Efendimiz'in getirdiği güzel dinin mükemmelliğini, güzelliğini, doğruluğunu anlayamadıkları için, menfaatleri sarsıldığı için... Bir de insanoğlunda bir garip durum var; alışmış olduğu adetlerini kolay bırakamıyorlar. Kötü adet de olsa bırakamıyor. İyisini bırakmaması iyi, sebat etsin, vefâlı olsun, adeti devam etsin. Ama insanlar maalesef kötü alışkanlıklarını da kolay bırakamıyorlar. Bir kavmin içine, bir topluluğa, bir kabileye, bir millete kötü adetler aşılarmışsa, onu sökmek çok zor oluyor.

Şimdi ben burada Harem-i Şerif'e, yâni Kâbe-i Müşerrefe'nin çevresinde teşekkül etmiş olan o mübarek Mescid-i Haram'a gidiyorum, oturuyorum, etrafımı ibret gözüyle bazen seyrediyorum. Konuşmaları, çeşitli milletlerin davranışlarını, giyinişlerini, namaz kılışlarını, birbirleriyle konuşmalarını, her şeyi görüyorum.

Tabii milletlerin farklı adetleri var, davranışları var. Meselâ bizimkiler vefâlı, bizimkiler iltifatkâr, bizimkiler fedâkâr, bizimkiler başkasına cömertlik yapmasını seviyorlar, yer açıyorlar, buyuruyorlar.

Bazı milletler, bazı insanlar bağdaş kurmuş, bacaklarını geniş bir şekilde açmış, geniş geniş oturuyorlar. İnsanlar yer arıyorlar, oturacak yer çok kıymetli, yer bulunmuyor. "Şu dizini topla da ben de şuraya sıkışayım, namazı kılayım!" dediği zaman, bazıları sert davranıyor, yer vermiyor. Ama bizimkiler şöyle sıkışırlar, hemen buyur derler. Misafirperverlik millî hasletlerimizden birisi, güzel bir şey...

Peygamber SAS Efendimiz'in zamanının insanları da, kötü olan adetler içinde yaşıyorlardı, cahiliye devrini yaşıyorlardı. Çok kötü adetleri vardı, saymakla bitmez. Ayyaş idiler, sarhoş idiler, hırsız idiler, yağmacı çapulcu idiler. Kız çocuklarını sevmezlerdi, doğarsa öldürürlerdi. Kabileler birbirleriyle yıllarca süren savaşlar yaparlardı, yol keserlerdi... vs.

Cahiliye devri... Putlara taparlardı. Kâbe'nin etrafında çıplak dolaşırlardı, güyâ dînî bir duygu ile... Pek çok kötü adetleri vardı. İslâm bunları kaldırdı, güzelliği getirdi, temizliği getirdi, dürüstlüğü getirdi, hak dini getirdi. Allah'ın lütfu, rahmeti olarak, alemlere rahmet olarak Allah Peygamber Efendimiz'i vazifelendirdi. O güzel peygamberi, yüzü ay gibi, güneş gibi, daha nurlu, daha güzel olan; her hali güzel, adı güzel, kendi güzel Muhammed-i Mustafâ'yı, aralarında yetiştiği halde, *Muhammed el-Emin* diye, güvenilir Muhammed diye bildikleri halde, yalan söylemeyeceğini bildikleri halde kabullenemediler, mücadeleye başladılar.

İnsanlar iyi şeylerle niçin mücadele eder?.. İnsanlar iyi şeylerle, menfaatlerine dokunduğu zaman mücadele ediyorlar. Meselâ, yeni bir hak din geldiği zaman, putperestler niye itiraz ediyorlar?.. Kendilerinin tapınakları var, rahipleri var. Gelirleri var, bağışlar var... Alışılmış bir düzen var. Bu düzenden yararlanan sömürücüler var. Bunların hepsi imtihan olacak. İnsanların bazılarının omuzlarından haksız kazanılmış rütbelere, sıfatlar sökülecek. Onlar mücadeleye giriyorlar.

Peygamber Efendimiz'e çok zulüm ettiler. Sahabe-i kirâma çok zulmettiler. Hattâ bazılarını işkence ile şehid eylediler; bunların hepsini biliyorsunuz.

Araplarda gazete, dergi, kitap, okuma yazma, bugünün iletişim araçları yoktu. Onlar duygularını en çok sözle, ve daha ziyade sanatlı bir söz olan şiirle ifade ederdi. Şairler bir bakıma kâhin gibi itibarlı insanlardı, bir bakıma da korkulan insanlardı. Çünkü birisinin hakkında bir şiir söyledi mi, o şiiri herkes duyar, ezberlerdi. "Aaa, falanca hakkında şöyle söylenmiş diye, adam rezil kepaze olurdu. Hakkında şiir yazılmış olan kişi, halkın diline düşerdi, fenâ olurdu.

Cahiliye devrinde böyle olmuş dâimâ...

Ben Edebiyat Fakültesi'nde Arap Dili ve Edebiyatı bölümünde okurken, hem cahiliye devrini yaşamış, hem de İslâm'a erişmiş, müslüman olmuş, tâ Hulefâ-i Râşidîn devrine kadar da ömrü uzunca sürmüş bir şairin hayatını incelemiştim. Onun gençliğini, nasıl şöhret kazandığını, yazdığı şiirin nasıl Kâbe'nin duvarına asıldığını, halkın kendisine nasıl rağbet ettiğini filân okumuştum.

Onun Hive emirinin huzurunda bir macerası var. Hive Irak'ta bir mıntıkaymış, orada bir krallık varmış o zaman... Bunun kabilesi de o taraftaymış. Bu genç bir delikanlı iken, kabile mensublarıyla o krallığın başşehrine gitmişler. Nu'man ibn-i Münzir isimli kralın sarayına varmışlar. Heyet demiş ki:

“—Sen burada hayvanların başında otur, yüklerimizi veeşyalarımızı bekle; biz hükümdarla gidip konuşalım!”

Gitmişler, görüşmüşler, gelmişler; yüzleri bir karış... Neden?.. Meğer hükümdarın nedimi, yanında kendisiyle oturup kalkan, işlerini gören saray görevlisi, bu kabilenin bu heyetine garazı varmış, sevmiyormuş, heyeti kötölemiş. Hükümdarın yanında durumları iyi olmamış. Yüzleri asık, umduklarını bulamamış olarak gelmişler.

Lebîd de genç bir çocuk, ama müstesna kabiliyetli bir şair...

“—Ne oldu, niye böyle yüzünüz asık?..”

“—Vallâhi çok fena olduk. Hükümdarın yanında olan filanca şahıs bizi perişan etti, mahvetti, kötöledi, umduğumuzu bulamadık.”

“—Siz beni hükümdarın yanına bir götürün bakalım!” demiş. Demişler ki:

“—Sen çocuksun!”

“—Yok, siz beni götürün, ben yapacağımı bilirim!” demiş. Hükümdarın yanına götürmüşler bu genç Lebîd’i. Lebîd ibn-i Rebîa, o Arap zekâsıyla, o yıpranmamış çöl zekâsıyla, hükümdarın yanına girince, şiir tarzında sözler söylemeye başlamış. Kendi heyetini müşkül durumda bırakmış olan, o saray nediminin hakkında öyle şeyler söylemiş ki, hükümdar sonunda:

“—Hay Allah! Yazıklar olsun size, yemek yiyordum yemeğimi bana zehir ettiniz!” demiş.

Adam da demiş ki:

“—Efendim bu genç yalan söylüyor, inanmayın!..”

Bunun üzerine hükümdar:

قَدْ قِيلَ مَا قِيلَ إِنَّ حَقًّا وَإِنْ كَذِبًا

((Kad kîle mâ kîle, in hakkın ve in kezibâ.))

“Artık yalan da olsa, doğru da olsa söylenen bir kere söylendi. Ben bundan sonra artık sana sıcak gözle bakamam, yanımdan ayrıl git!” demiş. Yâni, adamın ayağını kaydırtmış Lebîd.

c. İslâm'ın Savunulması

Şiirin böyle önemi vardı Arap aleminde, Arapların arasında... Yâni basın yayının şimdiki önemi gibi. O zaman basın yayın yok; şiir var, şairler var...

Şairlerin bir kısmı İslâm'a saldıрмаğa başlamışlar. Aleyhte yazılar yazmaya, Peygamber Efendimiz'i kötülemeğe, müşrikleri onlara karşı kışkırtmağa başlamışlar. Tabii bu bir savaş... Basın yayın sahasında, söz sahasında, insanları iknâ etmek konusunda bir fikrin yayılması veya engellenmesi için yapılan bir savaş bu... İslâm yayılmak istiyor, müşrikler de İslâm'ı yaymak istemiyorlar, boğmak istiyorlar, söndürmek istiyorlar.

O zaman o müşrik şairlerin yazdıkları şiirlerin cevaplandırılması lâzım! Kollarını sıvamış, sahabe-i kiramın şiirden anlayanları; güzel şiirlerle İslâm'ı savunmuşlar. Meselâ, işte bu hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz'in kendisine, "Hadi bakalım hiciv şiirleri yaz, müşriklerin sözlerini cevaplandır! Rûhü'l-Kudüs olan Cebrâil seninle beraberdir." dediği Hassan ibn- i Sâbit de o şairlerden biri...

Şimdi karşı tarafa cevap verecek ama, "Sizi soysuzlar!" dese, müşriklerin bir kısmı Peygamber SAS Efendimiz'in kabilesinden, akrabası; hasım olanların bir kısmı damadı, dünürü, amcalarından bazıları, yakınları... Azılı düşman olmuşlar, müşriklerin reisleri olmuşlar. Şimdi soyuna sopuna bir söz söylese, Peygamber Efendimiz'in onuruna, şerefine gölge düşürecek söz söylemiş olacak. Onun için, soy sop ilmini bilmek lâzım! Sülâleler kaçaya ayrılmıştır, nasıldır; bunları bilmek lâzım! Peygamber Efendimiz, bunları çok iyi bilen Ebû Bekr-i Sıddîk'a gidip, onunla konuşmalarını da tavsiye etmiş şairlere:

"—Yalan yanlış bir söz söyleyip de, baltayı taşa vurmayın! Ebû Bekr-i Sıddîk bu soy sop ilmini çok iyi bilir, ona danışın!" diye söylemiş. Böylece güzel cevaplar verilmiş. Bu güzel cevapların verildiğini, Kur'an-ı Kerim de bildiriyor. Kur'an-ı Kerim'de Şuarâ Sûresi diye de bir sûre var. Bu sûrenin sonundaki ayetlerde şairleri ikiye ayırıyor:

"Bir kısmı yapmadığı şeyleri palavra olarak yapmış gibi söylerler, yalan söylerler, şeytana uyarlar. Onların da sözlerini sapık insanlar,

bozuk insanlar dinlerler, onlara tabi olurlar. Bunlar kötü insanlardır.

Amma bir de iyi şairler vardır. Onlar iman etmişlerdir, İslâm'a bağlanmışlardır. Kendileri böyle zulme uğrayınca, hücuma uğrayınca, kollarını sıvayıp İslâm'a yardım etmişlerdir, birbirlerine yardım etmişlerdir. Onların mükâfâtı büyük olacaktır." (Şuarâ, 26/264-227) diye Kur'an-ı Kerim'de bildiriliyor. Evet aziz ve sevgili kardeşlerim! Kur'an-ı Kerim'de iyi müslüman olmak, hâlis muhlis müslüman olmak ısrarla vurgulanıyor. Yâni imanın sağlam olması, ihlâsın tam olması;

مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

(المؤمن: ١٤)

(*Muhlisîne lehü'd-dîn*) [Dindar ve ihlâslı olarak...] (Mü'min, 40/14) Allah'a hâlis muhlis bir şekilde ibadet edilmesi, şirk koşulmaması, imanda bir kusur olmaması çok güzel bir şekilde öğütleniyor.

İslâm'da en önemli hususlardan birisi imanın doğru olması... İman bozuk olursa, inançta bir kusur olursa, temeli bozuk olan bir bina gibi olur, üstü tutmaz. Bina yapılsa bile kayar, devrilir, çatlar, yıkılır. Onun için imanın doğru olması çok önem taşıyor.

Mü'min olduktan sonra da, en mühim vazifelerden birisi imanı korumak, dini korumak; dini korumak için gayret etmek, çalışmak, üzerine düşen vazifeyi yapmak...

Meselâ, cihad diye bir şeyi duyarız hep... Cihad deyince de hep aklımıza kılıç kalkan gelir, Bursa'nın kılıç-kalkan ekibinin güzel oyunları gelir, serhat türküleri gelir, mehter marşları gelir. Ama cihadın çeşitleri var... Cihad sadece kılıçla, kalkanla savaşmak değil... İşte burada bugün bahis konusu ettiğimiz, sözle karşı tarafın hücumlarını cevaplandırmak, İslâm'ı anlatmak... Güzel şiirler yazmak, halkın onu ezberlemesi, İslâm'ı sevmesi.. Meselâ, bazı şiirleri herkes ezberlemiştir.

Türkiye'de... Merhum Arif Nihat Asya'nın *Bayrak*³ şiirini kim bilmez?..

³ BAYRAK

*Ey, mavi göklerin beyaz ve kızıl süsü,
Kız kardeşimin gelinliği, şehidimin son örtüsü !
Işık ışık, dalga dalga bayrağım,
Senin destanını okudum, senin destanını yazacağım.*

*Sana benim gözümle bakmayanın
Mezarını kazacağım.
Seni selamlamadan uçan kuşun
Yuvasını bozacağım.*

*Dalgalandığın yerde ne korku, ne keder...
Gölgende bana da, bana da yer ver!
Sabah olmasın, günler doğmasın ne çıkar.
Yurda ay yıldızın ışığı yeter.*

*Savaş bizi karlı dağlara götürdüğü gün;
Kızılığında ısındık.
Dağlardan çöllere düşürdüğü gün;
Gölgene sığındık.*

*Ey, şimdi süzgün, rüzgârlarda dalgalan;
Barışın güvercini, savaşın kartalı...
Yüksek yerlerde açan çiçeğim;
Senin altında doğdum, senin dibinde öleceğim!*

Mehmed Akif Ersoy'umuzun *İstiklâl Marşı* hepimizin ezberindedir. Bazı meşhur parçalar herkes tarafından bilir.

Yunus'un şiirleri asırlar boyu, dinimize imanımıza, irfanımıza, iyi müslüman olmamıza, ihlâsımıza ne kadar katkıda bulunmuştur!.. Ne kadar güzel şiirler söylemiştir mübarek Yunuslar!.. Bir tane değil biliyorsunuz. Ne güzel şiirler, ilâhiler söylemişlerdir. Asırlar boyu hizmet etmişlerdir.

Demek ki, cihadın bir çeşidi de, İslâm'ı savunmak için sözü kullanmak, İslâm'ı sözlü olarak savunmak, iftiraların cevaplarını vermek, itirazların muknî cevaplarını vermek, kâfirlerin bozgunculuklarını tamir etmeğe çalışmak... İşte bu çok önemli olduğu için, arkadaşlarımızla –Allah razı olsun çalışan, gayret eden, yardım eden kardeşlerimizden– radyo kurduk, televizyon kurduk. İnşâallah bir de Allah'ın lütfuna dayanarak, bizi yardımına mazhar etmesini bu mukaddes diyarlarda cân ü gönülden dilerek söylüyorum, 20 Nisan'da kardeşlerimiz *Sağduyu* isimli gazetemizi de çıkarmaya kollarını sıvamışlar. Canla başla çalışıyorlar, yürekleri güp güp atıyor. İnşâallah 20 Nisan'da güzel bir gazete çıkarırız. İnşâallah yüzümüz ak olur, mahcub olmayız.

O da işte İslâm'a sözlü bir hizmet aracı, çok önemli bir araç. Bu dinlediğiniz Akra, Türkiye'de iki yüzün üstünde kasabadan, şehirden uzaydan gelen dalgaları yansıtarak, her radyo ile dinlenebilir şekilde aksettiriliyor. Türkiye'nin

en çok dinlenen radyosu, en sevilen radyosu, en halkın ruhunu besleyen, gönlünü okşayan, halkı tatmin eden, “Allah razı olsun!” diye dualar ettiren radyosu... Ne kadar güzel bir hizmet!..

Televizyonumuz 19 saat yayın yapıyor, bölgesel... İnşâallah onu da, uluslararası ve ulusal düzeye çıkartmamız lâzım! Çok masraflı bir hizmet, bizim de paramız pulumuz mahdut, ama aşkımız şevkimiz var... Dinin yayılmasının, savunulmasının önemli bir aracı olduğunu düşünüyoruz.

Gazete de çok önemli... Hani takım derler ya, meselâ çay takımı alıyorsunuz; çaydanlığı oluyor, şekerliği oluyor, fincanlar oluyor, altlar oluyor. Büyük bir kutunun içine güzelce yerleştirilmiş. “Çay takımı efendim, buyurun!” diyorlar. Yatak takımı oluyor. Çarşafı, yorgan örtüsü, yatak örtüsü, küçük yastıkları, süs yastıkları, yuvarlak yastıkları; işte size yatak odası takımı... Veyahut yemek odası takımı, veyahut misafir odası takımı diyoruz.

Sevgili dinleyiciler! Biz de İslâm’a hizmet araçları olarak şudinlediğiniz, sevdiğiniz Akra radyosunu çalıştırıyoruz, el-hamdü lillâh... Allah gayret ve emeği geçen bütün kardeşlerimizden razı olsun... Memnunuz, dinleyenler de memnun. Biz de dinleyicilere teşekkür ediyoruz. Tabii dinleyiciler olmasa, kıymeti olmaz yayının...

Ben radyoyu, televizyonu, gazeteyi ve dergilerimizi bir takım olarak görüyorum, bir set olarak görüyorum. Yayın seti, ilim seti, irfan seti, İslâm’ın öğretilmesi, savunulması için bir takım...

Onun için bu cuma konuşmamda, mübarek belde Mekke-i Mükerreme'den size dualar ederken, 20 Nisan'da çıkartacağımız *Sağduyu* günlük gazetemiz için, sizin de elinizden gelen her türlü desteği, yardımını (duyurmayı, almayı) yapmanızı rica ediyorum. Bir gazetenin yaşaması için, başarıya ulaşması, yükselmesi için neler yapmak gerekiyorsa yapmanızı bu vesile ile hatırlatıyorum, sevaplı olduğunu belirtmek istiyorum. İsmi güzel, inşaallah hizmeti de güzel olur.

Peygamber Efendimiz'in bu hadis-i şerifine bakın, ne bildiriliyor?.. Peygamber Efendimiz bir şaire:

“—Müşrikleri cevaplandır, hicveyle, onların hicivlerine karşılık ver; çünkü Rûhü'l-Kudüs olan Cebrâil AS seninle beraberdir!” diyor. Demek ki, Cebrâil AS, böyle sözle İslâm'ın anlatılması, savunulması konusunda Hassân ibn-i Sâbit'e ilham verecek, yardım edecek; o da güzel güzel şiirler yazacak. Önemli bir şey olduğu için, Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor.

Bugünün yayın aletleri çok daha gelişti. O zaman şiir yazılırdı, duyan duyardı, duymayan bilmezdi. Ama şimdi küçücük bir radyosu oldu mu, her yerde insan radyoyu dinleyebiliyor. Televizyon çok güzel bir araç, her akşam açtığınız zaman evinize ne kadar bilgiler geliyor. Gazete çok güzel bir yayın vasıtası, her gün size taze haberleri ulaştırıyor. Güzel, doğru yorumları size aktarıyor. İyi bir gazete çok önemli... Fevkalâde gerekli ve önemli olduğu için, takım tamam olsun diye, dergilerimiz olduğu halde onu da çıkartıyoruz.

En son *İslâm* dergimizi, *İlim ve Sanat* dergimizi bana getirdiler, hayran kaldım. Uçaktan *Time* dergisini de getirmişti arkadaşlarımız. *Time* dergisine bakıyorum, o uluslararası Amerikan sermayesi, on binlerce basan çok büyük bir dergi... Bizimkine baktım, emin olun, bizimki daha güzel... Baskısı harika olmuş, *İslâm* dergisinin ve *Kadın ve Aile*'nin son sayısına hayran kaldım. Bütün emeği geçen kardeşlerimize teşekkür ediyorum. Sizlere de hatırlatıyorum: Okuyun, biz okunsun diye çıkarıyoruz; tanıyın, tanıtın, içindeki fikirleri de takip edin!..

Bir hadis-i şerif böyle... Şiirle İslâm'ın savunulması konusu... Yunus Emrelerin, Hacı Bayrâm-ı Velîlerin, İbrâhim Hakkı Erzurûmîlerin, Eşrefoğlu Rûmîlerin yaptığı hizmet... İşte onlar da şiirlerle, ilâhilerle İslâm'ı ne kadar tatlı anlatmışlar, sevdirmeye ne kadar muvaffak olmuşlar. Şimdi bir hadis-i şerif daha okuyarak, sözümü onunla tamamlamak istiyorum.

d. Hicret, Cihad ve Zikir

Peygamber Efendimiz Ümm-ü Enes RA'ya, yâni bir hanım sahâbîyeye bir nasihatta bulunmuş. Anlamı hepimize faydalı olacak, onu da okuyayım, sohbetimi onunla bitireyim:⁴

⁴ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXV, s.129, no:313; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.21, no:6735; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Vera'*, c.I, s.58, no:48; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.76; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.VIII, s.167, no:11892; İbn-i Abdî'l-Ber, *el-İstîâb*, c.I, s.624; Ümm-ü Enes RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.366, no:3935; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.395, no:7119;

Câmiü'l-Ehâdis, c.X, s.225, no:9479.

أَهْجُرِي الْمَعَاصِيَ فَإِنَّهَا أَفْضَلُ الْهَجْرَةِ وَحَافِظِي
عَلَى الْفَرَائِضِ فَإِنَّهَا أَفْضَلُ الْجِهَادِ وَ أَكْثَرِي مِنْ
ذِكْرِ اللَّهِ فَإِنَّكَ لَا تَأْتِي اللَّهَ بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ
كَثْرَةِ ذِكْرِهِ

(طب. عن أم أنس)

RE. 154/3 (Ühcuri'l-meâsî, feinnehâ efdalü'l-hicreh; ve hâfizî ale'l-ferâid, feinnehâ efdalü'l-cihâd; ve eksirî min zikri'llâh, feinneki lâ te'tillâhe bi-şey'in ehabbe ileyhi min kesreti zikrihî.)

Diyor ki Peygamber Efendimiz bu hanımefendiye, o mübarek sahabiyeye... Sahabî erkek; hanım olunca sahâbiye demek lâzım!

1. (Ühcürî'l-meâsî) “Günahlardan uzak dur, uzaklaş; (feinnehâ efdalü'l-hicreh) çünkü hicretin en faziletlisi budur, günahlardan uzaklaşmaktır.”

Biliyorsunuz Peygamber Efendimiz dini için, Allah'ın emriyle, dinin yayılması için, korunması için Mekke-i Mükerrreme'den Medine'ye hicret etti. Anasının babasının yerini yurdunu, kendisinin doğduğu diyarı terk etti, Medine'ye hicret etti, gurbete gitti. Neden?.. Din için, Allah'ın emrini tebliğ etmek için, korunmak için, savunmak için, İslâm'ı kuvvetlendirmek için...

Hicret her zaman yapılır. İnsan dinini kuvvetlendirmek için hicret eder. Ama durduğu yerde duran insanın da bir mânevî hicreti

var, o da günahlardan hicret etmek, uzak durmak, günah yapmamak... Günahlardan ayrılmak, işlemekte olduğu günahları tevbe edip bırakmak... En faziletli hicret budur diye, Efendimiz karşısındaki hanıma, Ümm-ü Enes RA'ya tavsiye ediyor: "Günahları terk et, onlardan hicret et; çünkü en faziletli hicret budur." diyor.

Tabii, günahların ne olduğunu soracaksınız. Hocamız Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin günahlarla ilgili kitapları var. *Tasavvufî Ahlâk* kitabında güzel huyları, kötü huyları, günahları bir bir sıralayıp anlatmıştı. Onu okursunuz, ruhu şad olur, kitabı okundukça sevap kazanır; siz de öğrenmiş olursunuz. Ondan sonra:

2. (Ve hâfizî ale'l-ferâid feinnehâ efdalü'l-cihâd) "Allah'ın farz kıldığı ibadetlerin hepsini yapmağa dikkatli ol, müdavim ol, devamlı ol; çünkü bu, cihadın en fazîletlisidir." buyuruyor.

Demek ki insanın ibadet yapması, namazı bırakmaması, orucu tutması, zikir yapması, sadaka vermesi, zekât vermesi, bunların üzerinde sabit durması, devam etmesi ne oluyor?.. Bir çeşit cihad oluyor. Çünkü şeytan yaptırmamak ister, nefis yaptırmamak ister. Onları yenip de yapacak insan...

Meselâ, sabah namazına kalkmamak ister, kalksa camiye gitmemek ister insanın canı... Halbuki nefsini yenecek sabaha kalkacak, nefsini yenecek evde kılmayacak, camide kılacak. Camiye gidecek, yirmi yedi kat fazla sevap alacak, elli kat sevap alacak. Bir mânevî mücadele gerekiyor.

Demek ki, “Farzları yap, çünkü cihadın en faziletlisi budur.” diyor. Farzların yapılmaması için şeytan çok mâniler çıkartmağa çalışır. meselâ hac farzdır ama, adam bir türlü hacca gitmez. Namaz farzdır amma, namaz kılmağa bir türlü alışmamıştır, yanaşmaz. Oruç tutmak farzdır ama, oruç tutmaz.

Zekât vermesi lâzım, zengin ama vermez, veremez; bir sürü mânî çıkar. İşte o mânileri yenmek cihad... Dine ibadete sarılmak, sadık olmak, vefalı olmak, tembel olmamak cihaddır.

3. (*Ve eksirî min zikri'llâh*) Üçüncü tavsiyesi de: “Allah’ı zikretmeyi çok yap!” Hani elimize tesbihi alıp da çok çok zikir yapıyoruz ya... Bu bizim dedelerimizin uydurduğu bir şey değil; Peygamber Efendimiz’in emri, Kur’an-ı Kerim’in emri... Kur’an-ı Kerim’de:

أذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا

(الْحَزَاب: ٤١)

(*Üzküru'llâhe zikran kesîrâ*) “Allah’ı çok çok zikredin!” (Ahzâb, 33/41) buyuruyor Allah-u Teâlâ Hazretleri... Bakın burada da, karşısındaki hanımefendiye Peygamber SAS Efendimiz ne buyurmuş üçüncü nasihat olarak: (*Ve eksirî min zikri'llâh*) Zikir yapma işini çoğalt, Allah’ın zikrini çok yap!” diyor.

Bak ibadetleri söyledi, “İbadetlere, farzlara devam et!” dedi, ayrıca zikri özellikle belirtiyor: “Allah’ın zikrini çok yap, çoğalt!”

(*Feinneki lâ te'tillâhe bi-şey'in ehabbe ileyhi min kesreti zikrihî*) Çünkü sen Allah'ın huzuruna, çok zikretmekten daha sevimli bir ibadetle varamazsın! Allah en çok kendisini çok zikredenleri sever. En sevimli ibadet, Allah'ın en sevdiği ibadet zikirdir. Onun için zikrini yap!” diyor.

İnsan zikredince ne olur?..

Kalbi nurlanır, şeytan ondan uzaklaşır, ahlâkı güzelleşir, kâmil insan olur, çok sevaplar kazanır.

Onun için, aziz ve sevgili kardeşlerim! Peygamber Efendimiz'in o mübarek hanımefendiye tavsiyelerini size de, böylece bu konuşmamda hatırlatmış oldum. Hani bu on gün, sevapların çok kazanıldığı günler dedim ya...

Tabii on gün sevapları işleyip de, ondan sonra bırakmak da yok... Alıştığını insan devam ettirmeli!..

Demek ki üç şeyi tavsiye etmiş:

1. “Günahlardan hicret et, uzaklaş; çünkü bu hicretin en sevaplı, en faziletli şeklidir.
2. Farzları yapmaya devam eyle; çünkü bu cihadın en üstünüdür, en faziletlisidir.
3. Allah'ın zikrini çok yap! Çünkü Allah'ın huzuruna çok zikir yapmaktan daha sevaplı bir işle varamazsın, en sevaplısı budur.” diyor.

Kolay hatırdan kalacak üç şey...

Bunları yapın, Allah'ın rızasını kazanın, sevgili kulu olun, evliyâsı olun... Dünyanız, ahiretiniz ma'mur olsun...

Allah-u Teâlâ Hazretleri sizleri cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin, taltif eylesin...

Peygamber Efendimiz'e komşu eylesin...

Rıdvân-ı ekberine vâsıl eylesin...

Çoluk çocuğunuzla, dostlarınızla, sevdiklerinizle iki cihanda aziz olun, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!..

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

03. 04. 1998 - Mekke

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü